

Oponentní posudek diplomové práce

Název: Arteterapie z pohledu zážitkové pedagogiky

Autorka: Anna Kneiflová

Předložená diplomová práce se zabývá vztahem arteterapie a pedagogiky zážitku. Studie si klade za cíl nastínit možnosti vzájemného prolínání obou specifických koncepcí (výchovné a terapeutické) a dále inspirovat vychovatele a zážitkové pedagogy. Kromě teoretického náhledu na problematiku nabízí autorka v závěru i pestrou škálu kreativních činností, které uplatnila v rámci své vlastní pedagogické činnosti.

Práce je strukturována přehledně a logicky. Její teoretická část začíná vymezením pojmu arteterapie, zabývá se rozličnými východisky tohoto relativně mladého oboru, zmiňuje historické souvislosti vzniku jednotlivých arteterapeutických a dalších specifických výtvarně-pedagogických přístupů, obsahově často velice odlišných. Kromě představení různých forem arteterapie nacházíme v textu také přehled jejích metodických variací, užívaných při práci s různými cílovými skupinami.

Vzhledem k tématu práce považuji jako stěžejní ty kapitoly, ve kterých autorka řeší interakci zážitkové pedagogiky a arteterapie hledáním společných principů obou oborů. Dochází k závěru, že tyto momenty lze v obecné rovině najít v samotném prožitku tvorby, procesu osobnostní integrace a pozitivních vlivech v integraci sociální.

Přestože autorka využívá většinu z dostupné domácí literatury, domnívám se, že by práci prospěla jednak reflexe díla některých zahraničních badatelů v oblasti psychologie výtvarného projevu (např. poznatky H. Reada nebo V. Lowenfelda), ale především také domácí artefiletické koncepce doc. Slavíka. V tomto ohledu má studie ještě své rezervy a to zejména a vzhledem k tomu, že kvalitně zpracovaná a praxí podložená praktická část má právě k artefiletice nejbližší.

V jiné části textu se autorka zabývá interpretací dětské kresby. Této kapitole bych pro její čistě psychodiagnostický charakter vytkl jistou neorganičnost v celkové obsahové struktuře textu.

Na práci bych chtěl ocenit sympatickou angažovanost a především zdravý odstup se kterým autorka analyzuje tak komplexní problematiku. Osobně vnímám v prolínání obou koncepcí - výchovy a terapie více komplikací. Souhlasil bych s psycholožkou Susan Isaacsovou, která poznamenává, že pokusíme-li se smísit terapii s výchovou, obojí ztroskotá a riskujeme tím spíše zmatení toho s kým pracujeme. Myslím, že ve volnočasové a zážitkové pedagogice lze arteterapii aplikovat pouze v některých neintervenčních a neprojektivních formách a dobře upravených (pedagogicky adaptovaných) postupech, které nevyužívají výtvarný proces jako primárně léčebný. Pokud se pedagog (vychovatel) dokáže orientovat v symbolické rovině obrazového sdělení, je to jistě výhodou vzhledem k psychodiagnostickému náhledu na výtvarný projev. Musí si být ovšem zároveň vědom jasného vymezení kompetencí pedagoga (vychovatele) a terapeuta, které paralelně definuje i hranice využití jakéhokoliv druhu arteterapie či speciální výtvarné výchovy ve volnočasové praxi.

Protože se domnívám, že práce Anny Kneiflové představuje cenný příspěvek do této diskuse, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení:

výborně

V Českých Budějovicích, dne 20.8.2007

Mgr. Karel Řepa